

Tutkimuslupa

Asianumero: MH 6208/2026

Lupaviranomainen

Metsähallitus
Osoite: Opastinsilta 12 C, 00520 Helsinki
Yritys- ja yhteisötunnus: 0116726-7
kirjaamo@metso.fi

Yhteyshenkilö(t)**Hakija**

Helsingin yliopisto, 0313471-7
Osoite: PL 3, 00014 HELSINGIN YLIOPISTO

Hakemus

28.07.2026, sähköpostitse

XX (Helsingin yliopisto) hakee Metsähallitukselta lupaa jäkälänäytteenottoon Kotisten, Mustametsän ja Kermajärven luonnonsuojelualueilla sekä Nuuksion ja Tiilikajärven kansallispuistoissa. Luvalla tehtävän tutkimuksen tavoitteena on ottaa indikaattoreina toimivista jäkälälajeista korkealaatuiset valokuvat, joiden avulla lajit pystyy tunnistamaan, sekä kerätä lajeista pienet näytteet DNA-viivakoodausta varten. Tutkimussuunnitelma esitetään tämän luvan liitteessä 3 ja lajit, joista näytteitä kerätään, liitteessä 4.

Näytteenotto tehdään niin, ettei se vahingoita lajipopulaatioita. Uhanalaisista ja silmälläpidettävistä lajeista otetaan ainoastaan pieni näyte (muutama kotelomalja tai pieni sekovarren osa), josta osa käytetään DNA-viivakoodaukseen ja osa tallennetaan referenssinäytteeksi Luonnontieteellisen Keskusmuseon jäkäläkokoelmiin. Elinvoimaisista lajeista otetaan hieman suurempi ja edustavampi näyte jäkäläkokoelmiin. Referenssinäytteet tallennetaan Luonnontieteellisen Keskusmuseon jäkäläkokoelmaan ja näytetiedot Kotka-tietokantaan, josta ne ohjautuvat Laji.fi -järjestelmään.

Tutkimus liittyy 1) Koneen säätiön rahoittamaan hankkeeseen, jossa laaditaan suomenkielinen Avainelinympäristöt ja niiden jäkäläindikaattorit -opaskirja, sekä 2) Suomen jäkälien DNA-viivakoodihankkeeseen, jonka tavoitteena on luoda Suomen jäkälien DNA-viivakooditietokanta.

Metsähallitus on keskustellut lupahakemuksesta hakijan kanssa puhelimesta 29.7.2026.

Päätös

Lupa myönnetään hakemuksesta poikkeavasti siten, että lupa myönnetään vasta 2.9. alkaen viranomaislupan lakisääteisestä valitusajasta johtuen. Lupa myönnetään 15.10.2026 asti.

Luvan sisältö, lupa-alue ja voimassaolo

Metsähallitus myöntää Helsingin yliopistolle luvan näytteenottoon jäkälistä Kotisten (aluetunnus VMA040025, sijaintikunta Hämeenlinna/Padasjoki), Mustametsän (VMA010011, Mäntsälä) ja Kermajärven luonnosuojelualueilla (ESA300282, Heinävesi) sekä Nuuksion (KPU010030, Espoo/Vihti/Kirkkonummi) ja Tiilikkajärven (KPU080012, Rautavaara/Sotkamo) kansallispuistoissa. Tutkimushankkeen tarkoituksena on dokumentoida Suomen jäkäläjistoa sekä kerätä eri lajeista näytteet DNA-viivakoodaukseen sekä referenssinäytteiksi. Lupa-alueet esitetään kartalla liitteessä 1.

Lupa ei sisällä oikeutta poiketa Nuuksion ja Tiilikkajärven kansallispuistojen järjestyssäännöissä asetetuista liikkumisrajoituksista.

Lupa koskee seuraavia henkilöitä: 2 henkilöä. Näytteenotossa on sallittua käyttää tutkimusapulaisia, jotka liikkuvat maastossa em. henkilöiden seurassa. Luvan saaja vastaa, että kaikki näytteenottoon osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.

Lupa on voimassa seuraavasti:

Alkaa: 02.09.2026

Päättyy: 15.10.2026

Lupa tulee voimaan valitus- ja tiedoksisaantiajan jälkeen. Lupa tulee lainvoimaiseksi aikaisintaan valitusajan päätyttyä, mikäli siitä ei ole tehty valituksia. Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, katsotaan päätöksen saajan saaneen asiakirjan tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Lupa voidaan peruuttaa, jos sen ehtoja ei noudateta.

Lupapäätöksen perustelut

Nuuksion kansallispuisto on perustettu lailla 118/1994, Tiilikkajärven kansallispuisto laeilla 674/1981 ja 519/2023, Kermajärven luonnonsuojelualue asetuksella VnA 441/2014 sekä Mustametsän ja Kotisten suojelualueet asetuksella 1115/1993. Nuuksion ja Tiilikkajärven kansallispuistoissa sekä Kermajärven luonnonsuojelualueella sallituista ja kielletyistä toiminnoista säädetään lähtökohtaisesti luonnonsuojelulain (LSL, 9/2023) 49-51 §:ssä. Mustametsän ja Kotisten suojelualueiden rauhoitussäännökset ja niitä koskevat poikkeukset perustuvat suoraan alueiden perustamisasetuksen (1115/1993) 3-5 §.

Asetuksen (VnA 1115/1993) 5 § mukaan Kotisten ja Mustametsän suojelualueilla on mahdollista alueen hallinnasta vastaavan viranomaisen luvalla tutkimusta tai muuta tieteellistä tarkoitusta varten kerätä vähäisessä määrin kasveja ja niiden osia. Vastaavasti Nuuksion ja Tiilikkajärven kansallispuistoissa sekä Kermajärven luonnonsuojelualueella on mahdollista LSL 51.1 § nojalla Metsähallituksen luvalla kerätä sieniä ja kasveja tai niiden osia tutkimusta tai muuta tieteellistä tarkoitusta varten.

Luonnonsuojelualueiden perustamisen yhtenä tarkoituksena on tukea luonnontutkimusta ja parantaa ympäristötietoisuutta. Luvalla tehtävässä tutkimuksessa dokumentoidaan sekä kerätään näytteitä Suomen jäkälälajistosta määrittämissä valmistelua sekä DNA-viivakoodausta varten. Kerätyt näytteet toimitetaan referenssinäytteiksi Luonnontieteellisen Keskusmuseon jäkäläkokoelmiin. Tehtävä tutkimus ja näytteenotto parantavat yleistä tuntemusta Suomen jäkälälajistosta sekä laajentavat siitä olemassa olevaa referenssikirjastoa.

Jäkälänäytteitä otetaan luvalla vähäinen määrä, eikä näytteenotto vaaranna sen kohteena olevien lajien tai niiden esiintymien säilymistä niiden esiintymispaikoilla. Lupa-alueella liikutaan ainoastaan jalkaisin, eikä näytteenotto aiheuta vahinkoa muulle kasvillisuudelle tai häiriötä alueen muulle lajistolle. Metsähallitus katsoo, ettei näytteenotto luvan ehtojen mukaan toteutettuna vaaranna lupaan kuuluvien luonnonsuojelualueiden suojeluperusteena olevia luontoarvoja.

Lupa-alueet kuuluvat Nuuksion (FI0100040, SAC/SPA), Matalajärven (FI0100092, SAC/SPA), Bånbergetin aarnialueen (FI0100091), Evon alueen (FI0325001, SAC), Mustametsän (FI0100060, SAC), Kermajärven (FI0500011, SAC), Tiilikan alueen (FI0600071, SAC/SPA), Löytynsuon-Maamonsuon (FI0600034, SAC), Pumpulikirkon (FI0600020, SAC) ja Haravalehdon (FI0600108, SAC) Natura-alueisiin. Metsähallitus katsoo, ettei näytteenotto luvan ehtojen mukaan toteutettuna heikennä em. Natura-alueiden suojeluperusteena olevia luontoarvoja.

Lupaehdot

Näytteitä saa ottaa ainoastaan lupahakemuksen mukaisen käyttötarkoituksen edellyttämän määrän. Näytteenotto ei saa vaarantaa yksittäisen lajin tai esiintymän säilymistä alueella.

Luvan saajan on noudatettava näiden ehtojen lisäksi luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksiä ja järjestyssääntöä. Luvan saaja vastaa siitä, että myös muut tutkimukseen osallistuvat henkilöt noudattavat näitä.

Alueella tulee liikkua niin, että vältetään kasvillisuuden turhaa talleantumista ja maaston kulumista. Tarpeetonta häiriötä luonnolle ja alueen muille käyttäjille tulee välttää.

Tämä lupa ei oikeuta luonnonsuojelulain perusteella rauhoitettujen lajien keräämistä, pyydystämistä, tappamista tai häiritsemistä (LSL 70 § ja 74 §). Näiden lajien osalta näytteenotto edellyttää Metsähallituksen myöntämän luvan lisäksi lupa- ja valvontaviraston lupaa (LSL 83 §).

Alueelle ei saa jättää toiminnasta jälkiä tai roskaa.

Lupa ei sisällä oikeutta maastoliikenteeseen, johon tarvittaessa tulee hakea erillistä lupaa.

Lupa tai kopio siitä on pidettävä mukana luvan mukaista toimintaa harjoitettaessa.

Raportointi

Luvan saajan tulee lähettää yhteenveto kerätyistä näytteistä Metsähallituksen kirjaamoon (kirjaamo@metsa.fi) 31.12.2026 mennessä tämän luvan asianumero (MH 6208/2026) mainiten. Luvan saaja tallentaa havainnot itse Luonnontieteellisen keskusmuseon järjestelmiin, josta havainnot siirtyvät edelleen Lajitietokeskukseen.

Hakijan tulee välittömästi raportoida Metsähallitukselle havaitsemistaan ongelmista tai Metsähallituksen toimintaa vaativista epäkohdista.

Sovelletut säännökset

Asetus vanhojen metsien suojelusta (1115/1993): 3-5 §
Laki Nuuksion kansallispuistosta (118/1994): 2 a §
Laki eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta kansallispuistoiksi ja luonnonpuistoiksi (674/1981): 6 a §
Laki Tiilikajärven kansallispuiston laajentamisesta (519/2023): 1 §
Valtioneuvoston asetus Saimaan luonnonsuojelualueista (441/2014): 3 §
Luonnonsuojelulaki (9/2023): 49, 50, 51 ja 56 §
Laki Metsähallituksesta (234/2016): 5, 21.1. ja 24.1 §
Ympäristöministeriön asetus Metsähallituksen eräiden julkisten hallintotehtävien suoritteiden maksuista vuosina 2026 ja 2027 (110/2026): 3 §

Metsähallituksen päätös Nuuksion kansallispuiston järjestyssäännöstä (3411/623/2009, annettu Vantaalla 7.8.2009)
Tiilikajärven kansallispuiston järjestyssääntö (annettu 11.3.1988)

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen valittamalla muutosta Helsingin hallinto-oikeudelta. Valitusosoitus on liitteenä.

Hinta

Lupa on maksuton.

Esittelijä

Ratkaisija

Liitteet:

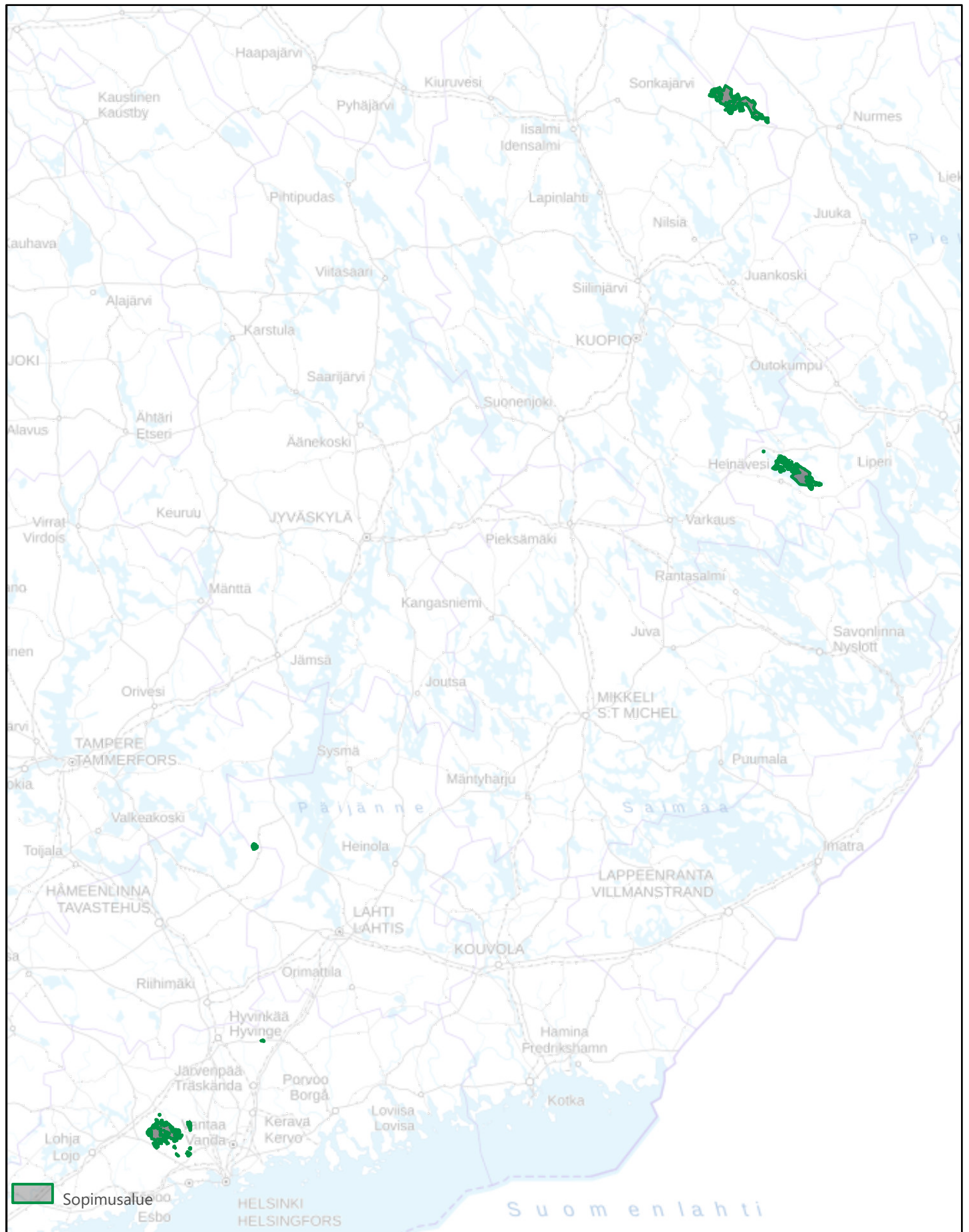
- Liite 1. Lupa-alueen kartta
- Liite 2. Valitusosoitus
- Liite 3. Näytteenottosuunnitelma
- Liite 4. Lista näytteistettävistä jäkälälajeista (poistettu)

Tiedoksi:

Metsähallitus
Lupa- ja valvontavirasto
Kunnat
Alueelliset luonnonsuojelupiirit

Liite 1. Lupa-alueen kartta

Tutkimuslupa 133512

Liite 2. Valitusosoitus.

1. VALITUSOSOITUS

(Laki Metsähallituksesta 21 §, luonnonsuojelulaki 134 §)

Tähän päätökseen tyytymätön voi hakea siihen muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen kirjallisella valituksella.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä, joka osoitetaan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava seuraavat asiat:

- valittajan nimi ja kotikunta
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja, jollei asiamiehenä toimi asianajaja tai yleinen oikeusavustaja.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.

Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- jos päätös on luovutettu asianomaiselle, asianomaisen asiamiehelle tai lähetille, tiedoksisaantipäivä ilmenee päätöksessä olevasta leimasta
- jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee saantitodistuksesta
- jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemäntenä päivänä postituspäivästä, jollei muuta ilmene
- jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä
- jos päätös tai kuulutus sen nähtävänä pitämisestä on julkaistu virallisessa lehdessä tai julkisella kuulutuksella ilmoitustaululla, katsotaan tiedoksisaannin tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä päivästä, jolloin kuulutus virallisessa lehdessä on julkaistu tai kuulutus pantu ilmoitustaululle.
- jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, katsotaan päätöksen saajan saaneen asiakirjan tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmän voi toimittaa hallinto-oikeudelle henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähettyksenä tai asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Postittaminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Valituksen on saavuttava viranomaiselle virka-aikana ennen 30 päivän valitusajan päättymistä, jotta valitus voidaan tutkia. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivää, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu kuitenkin vielä seuraavan arkipäivän virka-ajan päättymiseen.

Käsittelymaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuimaksulaissa (1455/2015) säädetään.

Hallinto-oikeuden osoite

Helsingin hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Tuomioistuimet-talo, Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI

Postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI

Faksi: 029 56 42079

Sähköposti: helsinki.hao(at)oikeus.fi

Puhelin: 029 56 42000

Liite 3 Näytteenottosuunnitelma

Jäkälät ovat merkittävä osa boreaalista ekosysteemiä ja muodostavat huomattavan osan luontomme monimuotoisuudesta. Jäkäliä tunnetaan Suomesta noin 2000 lajia, joista jopa 25 % on uhanalaisia. Monet lajit reagoivat metsien pirstoutumiseen ja ovat erinomaisia lajistoltaan arvokkaiden luontotyyppien indikaattoreita. Jäkälälajien luotettava tunnistaminen ja kartoittaminen on tärkeää, jotta pystyisimme paremmin ymmärtämään ja suojelemaan maamme luonnon monimuotoisuutta ja torjumaan luontokatoa.

Lupahakemus liittyy kahteen toisiinsa läheisesti liittyvään tutkimusprojektiin: 1) Koneen säätöön rahoittamaan hankkeeseen, jossa laadimme suomenkielisen -opaskirjan ja 2) jo yli kymmenen vuotta käynnissä olevaan Suomen jäkälien DNA-viivakoodihankkeeseen, jossa tavoitteena on luoda Suomen jäkälien DNA-viivakooditietokanta. Tietokannan avulla eri toimijat voivat tunnistaa Suomen jäkälät sekvenssien perusteella.

Tarkoituksenamme on:

- 1) ottaa jäkäläindikaattorilajeista korkealaatuisia ja tuntomerkkien kannalta havainnollisia valokuvia, joiden avulla lajin pystyy tunnistamaan.
- 2) ottaa Suomen jäkälälajeista pieni näyte DNA-viivakoodaukseen. Suurin osa Suomen jäkälälajistosta on jo viivakoodattu; puuttuvat lajit (tai joista on vain yksi sekvenssi) on listattu liitteessä olevan excel-taulukkoon.

Näytteenotto: näytteenotto tehdään niin, ettei se vahingoita populaatioita. Uhanalaisista ja silmälläpidettävistä lajeista otetaan hyvin pieni näyte (muutama kotelomalja tai pieni sekovarren osa), josta osa käytetään DNA-viivakoodaukseen ja osa tallennetaan referenssinäytteeksi Luonnontieteellisen Keskusmuseon jäkäläkeräelmiin. Uhanalaisluokituksen LC-lajeista otetaan hieman suurempi ja edustavampi näyte jäkäläkeräelmiin.

Tietojen saatavuus: Referenssinäytteet tallennetaan Luonnontieteellisen Keskusmuseon jäkäläkeräelmiin. Näytetiedot viedään Luonnontieteellisen Keskusmuseon Kotka-tietokantaan, josta ne automaattisesti ohjautuvat laji.fi -järjestelmään.